

prepeljali rudnino v debelih kosih na železniško postajo.

Ribe, ki se boje vode. Amerikanski naravoslovec profesor Pearse je naletel na potovanju po Vzhodu na vrsto rib, ki se ogiblje pretežni del življenja vode, diha s pljuči in živi na suhem. Te ribe se počutijo izven vode prav udobno ter rade plezajo na nižja drevesa ter grmovja. Vzrok, zakaj se je telo teh rib privadilo na življenje na suhem, tiči v dejstvu, da so tople vode, v katerih je te ribe dobiti, prenapolnjene z ribami, nastane pomanjkanje kisika, in riba, ki je bila navezana na dihanje pod vodo, bi bila zapisana smrti.

Mož, ki je zakvartal dnevno en milijon. Pred kratkim se je zastrupil v New Yorku milijonar Donahue. Slučaj je vzbudil v celem vele mestu pozornost. S svojo ženo in v družbi dveh prijateljev je sedel milijonar pri obedu v zelo razkošnem hotelu. Naenkrat pa je Donahue vstal ter se podal po kratki oprostitvi v sosedno sobo. Ko se je zopet vrnil po petih minutah k mizi, je bil bled lik stena in se je tresel po cellem telesu. Rekel je: »Izpil sem smrtonosen strup in bom po preteku nekaj minut umrl.« Takoj sta bila pri njem dva zdravnik. Zdravniška veda je podaljšala milijonerju življenje za tri dni. Imel je časa dovolj, da je narekoval oporoko. Samomorilčeva vdova je hčerka večkratnega milijonarja Koolwortha in dedinja enega največjih ameriških premoženj. Njen zakon je bil prav srečen in ga je kalila le od časa do časa moževa kvartopirska strast. Po New Yorku so krožile pravljice o Donahuejevih zgubah pri »zeleni mizi«. Po računih njegovih prijateljev je znašala povprečno dnevna zguba Donahueja pri kartah en milijon Din. Izgubljanje je bilo mogoče za lahkoto kriti s pomočjo ženinega ogromnega premoženja, vendar je naturalo slednjič milijonarja v potrlost, obup in v samomor.

Mesto, ki se potaplja v prahu. Nekdanje glavno mesto Kitajske Peking obiskujejo grozovite nevihte prahu in peska, iz katerega dežujejo po mestu cele tone prahu. V zadnjem času je padlo v Peking nad 2000 ton prahu, za kojega odvoz bi bilo treba več tovornih vlakov.

Noče iz ujetništva. Iz Moskve poročajo, da so odkrili v prav zakotni kirgiški vasi nemškega polkovnika, ki je danes kirgiški knez. Oberst je skušal po izbruhu boljševiške revolucije, da bi se izmuzal iz razburkane Rusije v Nemčijo. Po mnogih doživljajih, ko je bil nekega dne čisto izmučen in ranjen od preganjalcev, se je privlekel do kirgiške naselbine v sredini puste. Kirgizi so ga sprejeli prijazno. Polkovnik se je zaljubil v dve kirgiški ženski, ki sta mu stregli in ju je tudi poročil. Prevzel je navade svojih gostiteljev, postal je kmalu obče priljubljen in so ga izvolili za kneza ondotnega plemena. Ko so dali oberstu na prosto, da se lahko povrne v domovino, je to ponudbo odklonil. Rekel je, da bi se ne mogel več navaditi na evropske življenske razmere. Kirgiški knez ima doma v Nemčiji ženo in tri otroke, ki so ga objokavali kot že davno mrtvega.

Ujel ga je. Neki predavatelj je govoril o tem, kako morajo moški pri ženah uveljaviti svojo besedo in voljo. Končno je dostavil: »Stavim, da se vas devet desetink da voditi svojim ženam. Ali ste zato, kar vam rečem? Vsak izmed vas, ki je oženjen, naj pride k meni. Vsakega bom izprašal in iz njegovih odgovorov sklepal, ali je mož ali mevža. Kdor mi dokaže, da ne pleše kot mu gode žena, dobi vrečo moke.« — Možje so res prihajali drug za drugim, a vsak je izdal v odgovorih, da ga ima žena v oblasti. Eden pa je bil med njimi, ki je odgovarjal prav dobro. Predavatelj mu reče: »Moka je vaša, kje imate vrečo?« — »Tu, gospod!« — Vreča je premala, moka ne bo šla noter. Zakaj niste vzeli večje vreče?« — Tedaj mož blekne: »Saj sem mislil, pa žena ni...« — Oni reče: »Vas že imam! Pustite moko, vi niste nič boljši od drugih mevž!«

Muhe, ki potujejo v letalu. Veletrgovec z razno golaznijo v Londonu, ki rabi dnevno 20.000 muh za prehrano svojih živali, je razposlal armado brezposelnih na lov za muhami. Ker je pa radi mrzlejšega podnebja v Londonu premalo muh, je naročil veletrgovec muhe brzojavno iz francoske morske obali. 100.000 muh pripelje letalo iz Francije v London in to večkrat na teden.

Rdeča pušica. Te dni bo začel voziti na progi Leningrad—Moskva, poseben ekspresni vlak, ki bo prevažal predvsem inozemske potnike in se bo imenoval »Rdeča pušica«. Vlak bo prevozil razdaljo 610 km v 9. urah in 50 minutah in bo drvel z brzino 100 km na uro.

Zastrupljene jabolke. Na predlog zdravstvenega sveta je prepovedala vlada na Poljskem uvoz jabolk iz ameriške Kalifornije. Kalifornijske jabolke, ki so še na prodaj, se morajo pred uživanjem olupiti. Vzrok za prepoved tiči v tem, ker se držijo kalifornijskih jabolk arzenik. Sadni izvozniki v Kaliforniji poskropijo jabolka z arzenikovo tekočino, da sigurno zdržijo dolgotrajni prevoz. Preiskava je dognala, da je ostalo na nekaterih jabolkih po 4 miligrame arzenika, kar zadostuje za zastrupljenje. Strup se drži lupine in ga je lahko odstraniti z lupljenjem. Ker pa uživajo ljudje navadno za oko tolikanj privlačne kalifornijske jabolke ne olupljene, so se pojavila že večkrat nevarna zastrupljenja. Koraku Poljske je sledila tudi Čehoslovaška.

Največji park na svetu. Država New-York ima na svojem ozemlju tudi velik »naravni park« v Adirondaku. Ta park so sedaj razširili na 400 kvad. km in so tako ustvarili največji park ne le v Zedinjenih državah Sev. Amerike, ampak sploh na svetu. Park meri namreč danes nad 12.000 kv. km. Od tega prostora je pridržano 8500 kv. km za pragozd, odkoder ne sme nihče niti polomljenih vej odnašati. V parku se nahaja tudi nad 100 večjih in manjših jezer. Tudi največja gora v državi New York, Mont Mary, se nahaja v tem naravnem parku. V Zedinjenih državah Severne Amerike pa je še 23 »naravnih parkov«, ki jih vzdržuje država; med temi je najbolj znan Yellowstone Park v državi Wyoming, ki meri 4500 kvad. kilometrov.

Upornikov zaklad.

V Janini na Grškem, v palači Ali paše, kjer se nahaja tudi njegov grob, so pričela izkopavanja ter iskanja njegovega res bajnega zaklada. Ali paša je bil na Grškem namestnik sultana Mohameda in upornik. Stara pravljica o zakladu Ali paše je zopet oživela, ker so našli načrt nekdanjega zasebnega tajnika Ali paše, Grka Gramatikosa. Tajnik je imel nalog: nadzirati zakopavanja paševih dragocenosti in najdeni načrt kaže pot, kje bi naj tičal zaklad. Ali paša je bil tolikanj previden, da je pustil usmrtiti vse delavce, ki so bili zaposleni pri skrivanju zaklada, da bi ne mogli izdati tajnosti. Gramatikos je bil pa še bolj previden nego njegov gospodar. Ker se je zbal smrti, je zbežal v Beograd, kjer je tudi umrl.

Grška vlada je izdala dovoljenje na podlagi najdenih načrtov tajnika, da pričnejo iskati zaklad Ali paše v njegovi nekdanji palači. Dozdaj so bila vsa tozadevno dela zastoj. Od bajnega zaklada Ali paše niso naleteli niti na trohico.

Kaj je resnice o skritem premoženju Ali paše.

V glavnem mestu Grčije v Atenah izhajajočem listu »Ethnos« popisuje zgodovino zaklada grški generalštabni zdravnik Kristides, ki je bil poročen s pravnikinjo bivšega tajnika Ali paše.

Pravljica, trdi Kristides, pripoveduje o nešteti milijonih zlatnikov, katere je nagrabil Ali paša tekom 89 letnega službovanja na Grškem. Francoski konzul Portqueville je cenil letne dohodke paše na 400 milijonov piastrov. Vendar je bilo znano, da je kupičil Ali paša radi tega premoženje, da bi pregnal s prestola sultana Mohameda, katerega je sovražil. Paša se je uprl sultanu, a je tekom upora podlegel. Huršid paša je porazil njegove čete in Ali paša se je zatekel v trdnjavo Janina. V usodepolni uri, ko ga je pozval zmagovalec k predaji, je mislil Ali paša na tri reči: na svoje življenje, na zaklade in svojo ljubico, lepo Grkinjo. Odločil se je, da se bo branil v trdnjavi in se poglaval v zrak z zakladi vred. Na prošnjo ljube je utekel iz trdnjave in pribežal v samostan Panteleimon, kjer so ga kmalu odkrili in usmrtili.

Sultanove čete, katere so mikali zakladi Ali paše, so udrle v trdnjavo Janino, a so bile prebridko razočarane, ker niso našle nič.

Sultan, ki je tudi računal s premoženjem, je pustil odvesti njegovo ljubico v Carigrad, kjer so jo grozno mučili, da bi izdala skrivališče zaklada. Dekle je molčalo in je odneslo skrivnost seboj v večnost. Le na to so obdolžili zmagovalca Hrušid pašo, da si je prilastil zaklad Ali paše. Na sultanovo povelje je moral v Carigrad na zagovor a tudi on ni znal niti najmanj o pravičnem premoženju upornega paše.

Kje so zakladi Ali paše? Najbr je porabil upornik celo premoženje za vojno, s katero je hotel upropastiti sultana.